

Chikán Ágnes riportja

Pető-módszerrel — Szegeden

Az a család, amely mozgássérült gyermeket nevel, számtalan különleges gondot kénytelen szembenézni. Miközben a szülőt ragaszkodó, féltő szeretete gyermeké rabjává teszi, megfosztja attól, hogy házon kívüli munkát vállalhasson, hogy a gyerek költségesebb ellátásához szükséges anyagiakat előteremtse. Ugyanakkor — azonban — noha a fölfokozott szeretet csodákra is képes —, a különleges bánásmódhoz szükséges szaktudás híján a gyerek mozgáskészsége sem fejlődik otthon, de kellő szellemi gyarapodása is elmarad.

Szegeden, a hattastyalepi óvodában működik már évek óta egy csoport, amely vállalta ennek a korosztálynak a speciális képzését, és a Deák Gimnázium is fogad mozgássérült diákokat. Az egyesület városi szervezete azonban régóta szorgalmazta: a közbülső, általános iskolás korosztály számára is teremtsen lehetőséget a város megfelelő képzésre. Néhány szülő ugyanis kénytelen volt a Pető-intézetben elhelyezni gyermekét, akiket természetesen szerettek volna a közeliükben tudni, szerettek volna hazahozni.

Az egyesület kérését indokoltak tartottuk — tájékoztató Vörös Zoltánné, a városi tanács művelődési osztályáról. — Nekilátnunk hát, hogy megfelelő helyet keressünk, ahol a nem túl nagy létszámú iskola befogadná ezeket a gyerekeket. Fontos feltétel volt a „zöld, tágas” környezet, a „könnyű megközelítés”, és az, hogy az épületen belül is közlekedni lehessen kocsival. A belvárosi iskolák között hiába kerestünk ilyet, valamennyi zsúfolt, és a környezet sem megfelelő. Így esett a választás a ságváritelepi iskolára.

Mit szól a tantestület?

— Mit szolt ehhez a tantestület? Elvégre az esetleges új „lakók” fölborítják az eddig megszokott rendet, és a változás némi áldozatot követel tanároktól, diákoktól egyaránt.

— A tanárok mindezt vállalták — feleli Miklós Lászlóné igazgató. — Egyéves szervezés után tavaly nyáron megszületett a döntés: osztól fogadunk mozgássérült gyerekeket. Egyik földszinti termünket kiürítettük részükre.

— Néhány szülő óhajáról tudtak, de hogyan toborozták a többi diákot? Hiszen közsírmert a sérült gyerekek szüleinek ózkdodása, érzékenysége. A volt óvodások és a Pető-intézetiek kitesznek egy egész osztályt?

Felmentés — felkérés...

Felmentésem és az érte-ségi botrány között sem „kimondott”, sem kimondatlan összefüggés nincsen” — közölte Kelemen Elemér volt művelődési miniszterhelyettes Glatz Ferenc művelődési miniszternek a pénteki tv-híradóban elhangzott nyilatkozatára reagálva, miszerint felmentése összefüggésbe hozható az érte-ségi tételek körül kialakult botrányal.

Kelemen Elemér az MTI-nek adott tájékoztatásában beszámolt arról, hogy a múlt heti miniszteri megbeszélés-

Itt mokus ugrál a faágon, és odaföntről bagoly lesi kerek szemmel, mi történik alant. Itt üde pázsit szálai közt kutak eselég után a feketerigó, a távolból puha léptű macska kémleli szorgos igyekezetét. A napsugárzó, csupa ablak épület körül akkora a szabad tér, hogy itt minden gyereknek nyargalni vágyik kedve, akár az egészséges kiscsikónak. Reggelenre, amikor a különleges busz bekanyarodik a kertkapun, zsi-bongó had szalad fogadására. Tibornak, a gépkocsivezetőnek nem kell segítség után néznie: önként jelentkezők egész serege veszi körül őt és utasait. Tárt karokkal várják a tolokocsival kigördülő iskolatársakat, és mindenki fogni, legalább érinteni akarja a nagy kerekű, nikkelezett fémet, amíg a rampán át begurul az iskola előterébe, s onnan a tanterembe. Biztató mosolyok és integetések után a nyolc mozgássérült gyerek mögött bezárul az ajtó, s a csöngőszó elhangzásával, elkezdődik számukra is a foglalkozás.

— A földterítést az egyesület vállalta — feleli Salgó László, a városi szervezet vezetője. A mi eszközeinkkel, lehetőségeinkkel igen nehéz fába vágtuk a fejszénket. Az egészségügy sajnos nem áll a helyzet magaslatán: a körzeti orvos nem képes földteríteni a sérülteket. A védőnői hálózat szintén nem ismeri őket. Összesen 14 nevet mondtak, míg mi 52-nek jártunk utána. Önként sajnós csak két egyesületi tag jelentkezett: a szülők többsége nem hiszi, hogy van segítség...

Márpedig, ennek az egyelőre nyolc kisgyereknek, akivel az ország első ilyen iskolai csoportjában foglalkoznak, adott ez a segítség. Az igazgató és az egyesület képviselőinek a Pető-intézetben tett látogatása révén, hasznos tapasztalatokat gyűjtöttek a szegediek. Arra a kérdésre is megkapták a feleletet: kik oktassák ezeket a gyerekeket? A szegedi Gaálné Soós Rita és a kisteleki Sisák Erika szívesen vállalta ezt a feladatot. A Pető-intézetben négy év alatt szereshető főiskolai diplomával konduktorként, alapos szakmai tudással, sok türelemmel és szeretettel foglalkoznak a gyerekekkel.

— Milyen ennek az osztálynak a napirendje?

— Ugyanaz, mint a Pető-intézetieké, csak itt nem alszanak napközben a diákok — feleli Rita. Minden pillanatunkat megtervezük: irányított, céltudatos az oktatás és a nevelés is.

— Különböző korosztályú gyerekek vannak egy csoportban. Hogyan folyik az oktatásuk?

— Kettő a többi tanulóval, normál osztályba járnak. Mónit szeretik nagyon az osztálytársai, reggel föl-váltva jönnek érte, kísérnek a tanterembe. Gyurinak is, aki első, sikerült beilleszkednie a közösségbe. Az első napokban csodálkozva bámulták a gyerekek az új jövevényeket, ma már meg-szokták, elfogadták őket. Sőt: jelenlétükkel a segítőkészség is erősödött az egészséges gyerekekben.

sen, sőt a péntek délelőtti sajtótájékoztatón, amelyen részt vett, még szó sem volt a dolgok ilyen összefüggéséről. Annak, hogy megváltik a minisztériumtól, mint mondta, más okai vannak; azokról azonban nem kíván szólni. Távozási szándékát január 9-én bejelentette a miniszternek, majd kérelmét január 29-én — Glatz Ferencnek és a kormányfőnek címezve — írásban is megerősítette.

— Glatz Ferenc mind-személyes megbeszéléseinken, mind a miniszteri értekez-

— Ki oktatja azokat, akik nem tarthatnak a többiekkel?

— Erikával együtt sajátít-tatjuk el velük a koruk-nak megfelelő tananyagot. Közben — mivel ezek a gyerekek nem képesek, vagy csak korlátozottan, az ön-ellátásra — két pedagógiai asszisztens segítékezik az öl-töztetésben, tisztálkodás-ban.

Hosszú út után: itthon

— Nézzük akkor sorjában, hogyan kezdődik a nap?

— Mozgásprogrammal: fekvő, állva végzünk feladatokat, majd járás köz-ben.

Amíg beszélgetünk, a gyerekek speciális, fából készített priccseken, zsámolyokon tornáznak Erika irányításával. Az emblémával ellátott, védett berendezéseket — akár a Pető-intézet bútorait is — a gabonafor-galmi vállalat szolgáltató üzemegysége gyártotta. A vásárló a művelődési osztály.

— Egyenesen ülök. Egy, kettő, három, négy, öt — számolnak, és minden akaraterejükét összeszedve egyenesen ülnek a gyerekek. Aztán „föllálnak”, majd „egyelesen állnak”. Arcukon a siker öröme minden megtett mozdulat után.

A 12 éves Ivette megjárta a Pető-intézetet, volt Kiskunhalason is. Végül csak hazakerült. A hattastyalepi óvodában foglalkoztak vele, majd itt. Nagyon feszes az izomtonusa, előbb ki kell mindig lazítani. Megértő, türelmes szót igényel, mert a követelménytől megijed, és még inkább megfeszülnek az izmai. Az eredmény azonban máris mérhető: korábban csak tolokocsiban tudott ülni, most már — s itt az óriási siker — széken akár 20 percig is ül, ha kapaszkodva is.

Az élénk tekintetű Anikó nyitott gerinccel született, deréktól lefelé semmit sem

leten úgy nyilatkozott, hogy a hátralevő rövid időre már nem jelöl új miniszterhelyettest, ezért vonja közös irányítás alá a minisztérium köz- és felsőoktatási részlegét — mutatott rá Kelemen Elemér. Hozzátette, hogy a miniszter felkérte: jövőd munkahelyén is segítse majd őt a következő hetekben napirendre kerülő közoktatási kérdésekben.

— Ezek után a minisztérium átszervezése és a felmentésemről szóló információ utólagos összekapcsolása az érte-ségi dolgaival — távozásom magyarázataként — meglehetősen furcsa és értelmetlen eljárás; s nem felel meg a tényeknek sem

Mozgássérültek az iskolában

érez. A speciális gyakorlatokkal el lehet érni, hogy nem kell pelenkázni, meghatározott időpontokban maga megy majd a vécére.

Az állandó gyakorlás itt elengedhetetlen, ezért otthoni feladatokat is kapnak a gyerekek. Ha valaki akár csak egy-két napra is le-áll, számára kárba vész az egész eddigi munka.

„Húzzad, húzzad magadat, én is húzom magamat, amelyikünk eszik az lesz a legkisebbik” —

skandálják nevetve a gyerekek, és arcukon a feszült igyekezet, hogy megtegyék, amit nevelőik várnak tőlük.

— Mi követi a mozgás-gyakorlatokat?

— Tisztálkodás, tízórai, majd tanulunk. Az ebédet beszélgetés, játék követi, délután ülve kézügyesség-fejlesztő gyakorlatokat vég-zünk. Az egyéni mozgásgyakorlatok után uszonnát kap-nak a gyerekek, és a busz-szal hazaszállítja őket Ti-bor.

— Mit gondol, mi történ-ne, ha jó hírt hallva a szegedi „kis Pető-intézet-nek”, bátorságot kapnának az eddig bizalmatlan szülők is, és 20-30 újabb mozgássérült gyermekkel gyara-podna az iskola? — kérde-zem Salgó doktort.

— Annak módfelett örül-nénk, ha a szülők bizalmát sikerülne elnyernünk. A helyhiány okozza ugyan né-mi gondot, bár ebben az épületben van lehetőség a további terjeszkedésre. Szá-mítva jó emberek segítségé-re, az udvart is használ-hatóbbá, kellemesebbé sze-retnénk varázsolni.

Holnap nyitott ajtó

Míg beszélgetünk, Ivette mosolyogva hasal a szőnye-gen, mellette ott ül egy kis-fiú.

— Totó megígérte, elveszi Ivettet feleségül, ha megtanul járni. Hát most na-gyon igyekszik a kislány — mondja nevelője. — Készülünk már a farsangra: ők lesznek a menyasszony és a vőlegény. Vidám tud ám lenni nálunk az élet, s er-ről szeretnénk meggyőzni a szülőket is, hogy leküzdjék indoklatlan szegényérzetü-ket.

— Nem hívták még meg a bátoralanabb mamákat, papákat, hogy saját szemükkel lássák, miként telnek itt a gyerekek napjai?

— Éppen holnap, fél 9-től délután 3 óráig kitarjuk az ajtókat minden érdeklődő előtt. Nyílt napunkon szeretettel várjuk különösen azokat a szülőket, akiknek általános iskolás korú, mozgássérült gyermeke van.

Plakát-paradicsom

Az ESMA Magyar-Spanyol Reklám Kft. az Elektromos Művekkel kötött szerződés alapján korszerű reklámhordozó táblákat szerelt villanyoszlopokra, s megkezdte ezeken a választási plakátok felragasztását. A villanyoszlopok felületére, a transzformátorállomások falaira, ajtóira ugyanis tilos plakátokat ragasztani. Az oszlopokra rögzített hirdető-szerkezetek elhelyezése viszont környezetkímélő.

A választási kampány ide-jén 8–10 ezer villanyoszlop reklámtábláján 30–40 ezer plakát jelenhet meg.

A Minisztertanács ülése

A Minisztertanács hétfőn vaslatot a pénzügyi kor-ülést tartott; utána Bajnok Zsolt kormányzóvivő tájékoztatta az újságírókat. Elmondotta, hogy az Országos Tervhivatal elnöke beszámolt az 1989-es népgazdasági terv végrehajtásának, valamint az idei néhány hét gazdasági fejlődésének tapasztalatairól. A jelentésben elhangzott: a magyar-szov-jet kereskedelmi kapcsolatokban felhalmozódott rendkívül magas aktívum komoly feszültségek forrása.

A kormány foglalkozott az állampolgárságtól megfosztó határozatok hatályon kívül helyezésével.

Az ülésen a kormány áttekintette bizonyos élelmi-szerek kivételére vonatkozó tiltó határozata végrehajtásának eddigi tapasztalatait. A Minisztertanács foglalkozott az ügyészégi nyomozás feltételrendszerének javításával majd a Kossuth- és Széchenyi-díjak adományozásával is. Ugyancsak döntés született azzal kapcsolatban, hogy a lakás célú állami kölcsönök utáni adófizetési kötelezettséggel kapcsolatos jövedelemigazolást miként kell elkészíteniük az állampolgároknak. Mint ismeretes, több képviselő a Parlamentben javasolta: az egy főre jutó jövedelem megállapításába ne számítanak bele a különböző társadalmi juttatások. Ezt a ja-

vaslatot a pénzügyi kormányzat elfogadta, s ennek megfelelően a Minisztertanács is az állampolgárok számára kedvezően döntött. Így nem kell figyelembe venni a jövedelmigazolás elkészítésénél a családi pótlékot, az árvaellátást, a szociális támogatást, a gyermekgondozási segélyt és a gyermekjuttatási díjat. A döntés egyébként mintegy másfél milliárd forintjába kerül az államkasszának, a költségvetés bevétele a kamatadóból 6 milliárd forint-ról, 4,5 milliárd forintra csökken.

Az ülés napirendjén szerepelt a volt egyházi tulajdonú állami ingatlanok elidegenítési tilalmáról szóló törvénytervezet. Bercsényi Botond kormánybiztos adott tájékoztatást az MSZP, illetve jogelődje, az MSZMP vagyonának hasznosításával kapcsolatos állami feladatokról. Elmondotta, hogy az MSZP az egész ország területén 2230 ingatlant adott át az állami szerveknek hasznosításra. Az átadott eszközök értéke 6 milliárd forint, az ingó vagyon pedig 400 millió forintra tehető. A kormány tudomásul vette, hogy az MSZP csak azoknak az ingatlanoknak a kezeli jogát tartja meg a jövőben, amelyek a politikai munkához feltétlenül szükségesek.

Még egyszer

Hangulat, félidőben

Szombati számunkban kö-zöltük a politikai pártok képviselőinek véleményét a kampány első félidejéről, azzal a megjegyzéssel, hogy a két Kiszgadzapárt — való-szerűen a mi szervezési hi-bánk miatt — ezúttal nem jelent meg a kerekasztalnál.

A zárójelbe tett mondatból biztatást hallhattak ki, mert hétfőn eljuttatták szerkesztőségünkbe véleményüket a témáról. Íme:

Hatvani Zoltán, Független Kiszgadzapárt, Földmunkás- és Polgári Párt:

„A kerekasztalnál vita bontakozott ki az ajánlási szelvényekről; mi megfelelőnek tartjuk a pártok közötti erőviszonyok felméré-sére; bizonyos szűrőként funkcionáltak.

A pártok közötti esélyegyenlőségnek nyoma sincs. Nekünk például mostanáig nem sikerült telefonra szert tenni (szervezési nehézségeknek a legfőbb oka az egy-szeres nem kell csodálko-zni). Annak ellenére, hogy a második legnagyobb tag-létszámú párt a miénk, hátrányos helyzetünket naponta érzékeljük. Teljességgel elé-gedetlenek vagyunk a sajtó, a rádió, a televízió kam-pány alatti magatartásával. Az infrastruktúra hiánya, hátrányaink miatt, talán érthetően, érzékenyebbek vagyunk, mindenesetre úgy érezzük, mellőzöttek vagyunk a városi lapban is.

Mórász Attila, Nemzeti Kiszgadzapárt és Polgári Párt:

„Az első félidő tapasztalatairól érdeklődő kérdése-mellett válaszolhattunk volna ingerült, csaldódt vagy kritikus hangon — ha ez lenne a stílusunk. A Nemzeti Kiszgadzapárt és Polgári Párt néven kívált szerve-zetek éppen attól a vezetési stílustól és gyakorlattól határolták el magukat, amely az „öspártban” érvényesül; amely számunkra negyven év óta elfogadhatatlan.

Az ajánlási szelvények gyűjtése tekintetében tapasztalataink szerint vannak, voltak olyan pártok, amelyek a „szedj össze minél többet, hogy a másinak ne jusson” elv alapján szinte véglegelgették a körzeteket. A kisebb pártok nem rendelkeznek hatalmi pozíciókkal, hálózatokkal (például szöveteket, felvásárlást).

S. E.